

Kokousaika: Tiistai 11.12.2018 klo 18.30 (joulupuuro ja -kahvit klo 18.00 lähtien)
Kokouspaikka: Lopen kirkon seurakuntasali, Pilpalantie 1, Loppi

Asialuettelo:

- 42§ Kokouksen avaus ja alkuhartaus
- 43§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 44§ Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijain valinta
- 45§ Työjärjestyksen hyväksyminen
- 46§ Työalojen esittelyt kirkkovaltuustossa
- 47§ Hautamuistomerkkityöryhmän ehdotus
- 48§ Toimintasuunnitelma 2019-2021 ja talousarvio 2019
- 49§ Ilmoitusasiat
- 50§ Jäsenten esittämät asiat
- 51§ Valitusosoitus
- 52§ Kokouksen päätös

Lopella 29.11.2018

Jarno Hatakka
puheenjohtaja

Kokouskutsu esityslistoineen on postitettu kirkkovaltuuston jäsenille 30.11.2018

Merja Zetterman
toimistosihteeri

Pöytäkirja nähtävänä:

Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, pidetään yleisesti nähtävänä kirkkoherranvirastossa 17.12.2018 – 16.1.2019 viraston aukioloaikoina maanantai - perjantai klo 9.00 - 12.00.

Kokousaika	Tiistai 11.12.2018 klo 18.30 – 19.28	
Kokouspaikka	Lopen kirkon seurakuntasali, Pilpalantie 1, Loppi	
Jäsenet		läsnä poissa
	Alho, Aimo	x
	Auvinen, Minttu	x
	Hatakka, Jarno	x
	Kuparinen, Jarmo	x
	Kuparinen, Marja-Leena	x
	Laakso, Eva-Liisa	x
	Lilja, Sami	x
	Lukana, Anne	x
	Lähde, Joni	x
	Nevanpää, Kalevi	x
	Niemi, Arja	x
	Paalijärvi, Sari	x
	Rautiainen, Riina	x
	Saksala, Eija	x
	Savolainen, Markku	x
	Siivonen, Johanna	x
	Suonurmi, Riitta	x
	Vuorinen, Sakari	x
	Väänänen, Elis	x
	Lehikoinen, Liisa, varajäsen	x
Muut osallistujat	Hynynen, Tuomas, kirkkoherra	x
	Kuuluvainen, Pirjo, talouspäällikkö	x
	Zetterman, Merja, sihteeri	x
Käsitellyt asiat	§§ 42 - 52, sivut 1 – 6	
Allekirjoitus	Jarno Hatakka puheenjohtaja	Merja Zetterman pöytäkirjanpitäjä
Pöytäkirjan tarkastus	Lopella 14.12.2018	
	Eva-Liisa Laakso	Sami Lilja
Pöytäkirja nähtävänä	Lopen seurakunnan kirkkoherranvirasto 17.12.2018 – 16.1.2019 viraston aukioloaikoina maanantai - perjantai klo 9.00 - 12.00	

42§ Kokouksen avaus ja alkuhartaus

Puheenjohtaja Jarno Hatakka julisti kirkkovaltuuston kokouksen avatuksi klo 18.30. Kirkkoherra Tuomas Hynynen piti alkuhartauden.

43§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu ja esityslista on postitettu kirkkovaltuuston jäsenille 30.11.2018. Kokouskutsu on ollut nähtävänä seurakunnan ilmoitustaululla 30.11. – 11.12.2018. Kokouksesta on ilmoitettu seurakuntauutisissa viikolla 48-49 / 2018 (Lopen Lehti, seurakunnan kotisivut) sekä ilmoituksella Lopen Lehdessä ja Riihimäen Seudun Viikkouutisissa 5.11.2018.

Ehdotus:

Kirkkovaltuusto suorittaa nimenhuudon ja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden. (Kirkkojärjestys 8.luku §5 ja kirkkovaltuuston työjärjestys §3 ja §5)

Päätös:

Suoritettua nimenhuudossa oli kirkkovaltuuston 19 varsinaisesta jäsenestä paikalla 17; poissa olivat Marja-Leena Kuparinen ja Markku Savolainen. Markku Savolaisen varajäseneksi ja hänen äänioikeuttaan käyttämään hyväksyttiin Liisa Lehikoinen ko. listan 1. varasijalta. Todettiin 18 kirkkovaltuutettua olevan edustettuina.

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

44§ Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijain valinta

Kirkkovaltuusto päätti 14.1.2015 §4 noudattaa pöytäkirjan tarkastajien valinnassa aakkosjärjestystä.

Ehdotus:

Kirkkovaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina (Kirkkojärjestys 8.luku §5 ja kirkkovaltuuston työjärjestys §4). Aakkosjärjestyksessä vuorossa ovat Marja-Leena Kuparinen ja Eva-Liisa Laakso.

Päätös:

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin yksimielisesti ilman umpilippuäänestystä Eva-Liisa Laakso ja Sami Lilja. He toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

45§ Työjärjestyksen hyväksyminen

Ehdotus:

Kirkkovaltuusto hyväksyy kokouksen työjärjestyksen esityslistan mukaisena.

Päätös:

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi ehdotuksen mukaisesti.

46§ Työalojen esittelyt kirkkovaltuustossa

Kirkkoneuvosto §16 /24.1.2017:

Kirkkovaltuusto tutustuu seurakunnan eri työalojen toimintaan seuraavasti:

2 / 2017 Lapsi- ja perhetyö, varhaisnuoriso-, nuoriso- ja rippikoulutyö

3 / 2017 Diakonia- ja lähetystyö ja partio

4 / 2017 Kirkkoherranvirasto, taloustoimisto ja KIPA

1 / 2018 Jumalanpalveluselämä, kirkkomusiikki, aikuistyö, tiedotus

2 / 2018 Kiinteistö- ja hautaustoimi, leirikeskus

3 / 2018 Metsätalous

4 / 2018 Kirkkoherra ja talouspäällikkö esittelevät yhteistyökumppaneiden toteuttamat toiminnot (sairaalasielunhoito, palveleva puhelin, atk-palvelut ym.)

Kirkkoneuvosto toivoo, että lisäksi uudet työntekijät tulevat esittäytymään seuraavassa kirkkovaltuuston kokouksessa.

Kirkkovaltuusto §46 / 11.12.2018:

Ehdotus: Kirkkovaltuusto tutustuu tässä kokouksessa yhteistyökumppaneiden toteuttamiin seurakunnan toimintoihin (sairaalasielunhoito, palveleva puhelin, atk-palvelut ym.)

Päätös:

Kirkkovaltuusto tutustui yhteistyökumppaneiden toteuttamiin toimintoihin.

47§ Hautamuistomerkkityöryhmän ehdotus

Kirkkoneuvosto §112 / 20.11.2018:

Kirkkojärjestys 17 luku 12 §

Jos hautaoikeus on lakannut ja haudalla on taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaita rakennelmia tai muistomerkkejä, joita ei voida pitää paikallaan, ne on asetettava sopivaan paikkaan hautausmaalla tai muulla tavoin huolehdittava niiden säilyttämisestä.

Lisäksi seurakunta voi päättää, että hautoja voidaan hoitaa seurakunnan kustannuksella, mikäli vainajan muiston vaalimista on pidettävä seurakunnan kannalta tärkeänä. Tällaisista vainajista ei ole tiedossa olevaa päätöstä.

Kirkkolaki 17: 5§ osittain

Milloin hautausmaalle on haudattu vainaja, jonka muiston vaalimista on pidettävä seurakunnan kannalta tärkeänä, kirkkovaltuusto voi päättää, että hauta hoidetaan seurakunnan kustannuksella.

Kirkkoneuvosto perusti 10.10.2017 hautamuistomerkkityöryhmän, jonka jäsenet ovat Maija Lindfors, Kalevi Nevanpää, Elis Väänänen, Tarja Toivonen, Riitta Nylund ja Eeva Sahari. Työryhmä tehtäväksi annettiin

1) valmistella luettelon haudoista, joiden hoidosta seurakunta vastaa kirkkolain 17:5§ perusteella.

2) valmistella luettelon marraskuussa 2015 kuulutettujen, seurakunnalle palautettaviksi päätettyjen hautojen historiallisesti arvokkaista hautamuistomerkeistä.

Hautamuistomerkkityöryhmä kokoontui viisi kertaa ja luettelo v. 2015 kuulutetun lohko A2 säilytettäväksi ehdotettavat muistomerkit 10 kpl. Lisäksi työryhmä luettelo muistomerkkejä lohkoilla A1, AII, AIII, BI ja BIII yhteensä yli 100 kpl.

Taluspäällikön päätösehdotus:

- 1) Kirkkoneuvosto ehdottaa kirkkovaltuustolle liitteenä 112a olevien hautojen ottamista seurakunnan hoidettavaksi kirkkolain 17:5§ perusteella. Hautausmaan työntekijät yhdessä taluspäällikön kanssa määrittelevät hoidon tason ja päättävät mm. reunakivien poistamisesta
- 2) Kirkkoneuvosto päättää, että lohkolle A2 olevista seurakunnalle palautuneista haudoista säilytetään liitteessä 112b mainittujen seuraavien hautojen muistomerkit: 115A-C, 116, 258-259, 532, 177A-C, 252. Hautausmaan työntekijät yhdessä taluspäällikön kanssa päättävät tarvittaessa muistomerkkien sijoittamisesta muualle kuin alkuperäiselle hautapaikalle.
- 3) Työryhmän luetteloa muiden lohkojen muistomerkeistä hyödynnetään kun hoitamattomia hautoja palautuu seurakunnan hallintaan. Tällöin kirkkoneuvosto tekee muistomerkkien säilyttämisestä erillisen päätöksen.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §47 / 11.12.2018
Liite 47a

Ehdotus: Kirkkovaltuusto ottaa liitteessä 47a mainitut haudat seurakunnan hoidettavaksi kirkkolain 17:5§ perusteella, mikäli hauta ei ole enää omaisten hallinnassa. Hautausmaan työntekijät yhdessä taluspäällikön kanssa määrittelevät hoidon tason ja päättävät mm. reunakivien poistamisesta

Päätös:
Kirkkovaltuusto ottaa liitteessä 47a mainitut haudat seurakunnan hoidettavaksi kirkkolain 17:5§ perusteella, mikäli hauta ei ole enää omaisten hallinnassa. Hautausmaan työntekijät yhdessä taluspäällikön kanssa määrittelevät hoidon tason ja päättävät mm. reunakivien poistamisesta.

48§ Toimintasuunnitelma 2019-2021 ja talousarvio 2019

Kirkkoneuvosto §126 / 20.11.2018

Talousarvio on laadittu työntekijöiden ja toimikuntien ehdotusten pohjalta siten, että muutamiin ehdotuksiin on tehty toimikunnan käsittelyn jälkeen ilmenneitä tarkennuksia. Valtuusto päätti 6.11.2018 kirkollisveroprosentiksi 1,75 vuodelle 2019.

Kirkkoneuvosto hyväksyi henkilöstön kehittämissuunnitelman ja päätti talousarvioavustuksia koskevasta ehdotuksestaan kokouksessaan 9.10.2018. Koulutuskustannukset ja avustukset lähetys- ja diakoniatyötä tekeville kristillisille järjestöille, partiolle ja kirkkokuorolle sisältyvät toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon v. 2019. Kirkkovaltuusto on käsitellyt kiinteistökorjaukset ja investoinnit kokouksessaan 6.11.2018.

Ehdotus seurakunnan toimintasuunnitelmaksi 2019-2021 ja talousarvioksi 2019 on liitteenä 126a. Hautainhoitorahaston toimintasuunnitelma ja talousarvio ovat mukana liitteessä.

Kirkkojärjestyksen 23: 3§ perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossaan päätösten vaikutukset lapsiin. Toimintasuunnitelma ja talousarvio toteuttaa lasten, nuorten ja heidän perheidensä etua hyvin suhteessa seurakunnan käytössä oleviin resursseihin.

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle liitteen 126a mukaista Lopen seurakunnan toimintasuunnitelmaa vuosille 2019-2021 ja talousarviota vuodelle 2019.

Kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi esitettävään toiminta- ja taloussuunnitelmaan / talousarvioon lisätään valokuvia.

Päätös: ehdotuksen mukainen sillä lisäyksellä, että aikuistyön, tiedotuksen, musiikin, kasvatuksen, diakonian ja lähetyksen tavoitteisiin lisätään lause ”Luontoon ja ympäristönsuojeluun liittyviä asioita pidetään esillä luontevilla tavoilla”.

Kirkkovaltuusto §48 / 11.12.2018

Liite 48a Lopen seurakunnan toimintasuunnitelma vuosille 2019-2021 ja talousarvio vuodelle 2019.

Ehdotus: Kirkkovaltuusto hyväksyy liitteen 48a mukaisen Lopen seurakunnan toimintasuunnitelman vuosille 2019-2021 ja talousarvion vuodelle 2019.

Päätös:

Kirkkovaltuusto hyväksyi liitteen 48a mukaisen Lopen seurakunnan toimintasuunnitelman vuosille 2019-2021 ja talousarvion vuodelle 2019.

Joni Lähde toivoi, että seuraaviin talousarvioihin lisätään lukujen prosentuaalinen muutos.

49§ Ilmoitusasiat

1. Kirkkovaltuustolle ilmoitetaan 18.11.2018 toimitetuissa seurakuntavaaleissa Lopen seurakunnan kirkkovaltuustoon vuosiksi 2019-2022 valitut varsinaiset jäsenet ja varajäsenet. Liite 49a

Päätös: Ilmoitusasiat merkittiin tiedoksi.

50§ Jäsenten esittämät asiat

1. Kalevi Nevanpää ja 14 muuta valtuutettua tekivät aloitteen, että Lopen seurakunnan tulee toimintasuunnitelmassaan kiinnittää huomiota ilmastonmuutokseen ja sen lisäksi ryhtyy valmistelemaan Kirkon ympäristödiplomin tai muun ympäristönsuojeluohjelman käyttöönottoa. Ympäristön suojelun tulee koskea kaikkia työaloja.
2. Sari Paalijärvi ja 17 muuta valtuutettua tekivät aloitteen, että selvitetään Lopen seurakunnan historiateoksen kokoamista.
3. Sakari Vuorinen ja Jarmo Kuparinen esittivät kiitokset valtuutetuille ja virkamiehille kuluneesta kaudesta.
4. Pirjo Kuuluvainen ja Tuomas Hynynen ojensivat seurakuntatyön pronssisen ansiomerkin Minttu Auviselle, Jarmo Kupariselle, Arja Niemelle ja Sakari Vuoriselle. Seurakuntatyön hopeinen ansiomerkki on myönnetty Marja-Leena Kupariselle. Merkki ojennetaan hänelle myöhemmin.

51§ Valitusosoitus

Liite 51a Valitusosoitus

Ehdotus: Valitusosoitus merkitään annetuksi.

Päätös: Valitusosoitus merkittiin annetuksi.

52§ Kokouksen päätös

Puheenjohtaja kiitti valtuustokaudesta ja päätti kokouksen klo 19.28.

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirja §51 / Liite 51a

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista annetun lain mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua. Pöytäkirjan pykälät 42-46, 49-52
	Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot 1. Hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom :n mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. 2. Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. 3. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a § 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnyksen ¹ . Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisu n tekeminen	Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (Hankintalaki 80-83 §). Toimitusosoite Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikön yhteystiedot: Käyntiosoite: Postiosoite: Telekopio: Sähköposti: Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiannoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä siitä, että sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Hankintaoikaisu n sisältö	Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi: – oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi – tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä – millaista oikaisua päätökseen vaaditaan – millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Kirkollis- ja hallintovalitukset Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomainen ja yhteystiedot: • Hämeenlinnan hallinto-oikeus Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 1, Hämeenlinna (asiakaspalvelu avoinna ma-pe klo 8.00-16.15) Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna Puhelin: 010 364 2200 Telekopio: 010 364 2269 Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 47-48 Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: --
---	---

¹ Kansallisen kynnyksen suuruus on 30.000 € (tavarat –ja palvelut), 100.000 € (terveydenhoito –ja sosiaalipalvelut) ja 150.000 € (rakennus –ja käyttöoikeusurakat)

	<p><u>Kirkollisvalitus alistusasiassa</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomainen ja yhteystiedot:</p> <p>Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli, pöytäkirjan pykälät: Käyntiosoite: Eteläpuisto 2 C, Tampere (avoinna ma-pe klo 9.00-15.00) Postiosoite: Eteläpuisto 2C, 33200 Tampere Telekopio: 03 238 1150 Puhelin: 03 238 1100 Sähköposti: tampere.tuomiokapituli@evl.fi</p> <p>• Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät: PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi Kirjaamo (Eteläranta 8, Helsinki) avoinna ma-pe klo 8.30-16.15</p> <p>• Opetus- ja kulttuuriministeriö, pöytäkirjan pykälät -- PL 29 (Meritullinkatu 10), 00023 Valtioneuvosto Telekopio: 09-135 9335 (kirjaamo) Sähköposti: kirjaamo@minedu.fi</p>	Valitusaika 30 päivää 30 päivää 30 päivää
	<p>Valitus markkinaoikeuteen Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut kirjallisesti tiedon asemaansa vaikuttavasta ratkaisusta tai tarjousmenettelyn ratkaisusta ja sen perusteista sekä kirjallisen ohjeen asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi (valitusosoitus). Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaaikaisua koskevassa kohdassa.</p> <p>Markkinaoikeuden yhteystiedot</p> <p>Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen: Postiosoite: PL 118, 00131 HELSINKI Käyntiosoite: Erottajankatu 1–3, Helsinki Telekopio: 010 364 3314 Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p>	Valitusaika 14 päivää
Muutoksenhakuajan laskeminen	Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.	
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava:</p> <ul style="list-style-type: none"> – valittajan nimi ja kotikunta – postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa – päätös, johon haetaan muutosta – miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi – perusteet, joilla muutosta vaaditaan <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä:</p> <ul style="list-style-type: none"> – päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä – todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta – asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Päätöksen voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi sillä perusteella, että hankinnassa on menetelty julkisista hankinnoista annetun lain (1505/1992) tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai Euroopan yhteisön lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti. Asia voidaan saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnyksen.</p>	
Valitusasiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.	
Oikeudenkäyntimaksu	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa ja markkinaoikeudessa 2 000 euroa, jollei lain 5,7 tai 8 §:stä muuta johdu.	
	Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.	